

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A degeneratio.

Irtta: *Preszly Lóránd* csendőrfőhadnagy.

II.

Azok, a kik a nép alsóbb rétegeivel gyakran érintkeznek, — tebát a csendőrök is, — nemcsak sejthetik, hanem szomoruan tapasztalhatják is, hogy a degeneratio főként a szegényebb néposztálynál kezd hihetetlen arányokban tért hódítani.

A szegénység csakugyan nem alkalmas eszköz és út ahhoz, hogy az egyént a kedvező kialakulásához elősegítse. Ha azokat a nedves és bűzös odukat látjuk, melyekben az éhező és ruhátlan emberek szynlödnek; ha látjuk azt a hihetetlenül szegényes táplálkozást és sokoldalú nélkülözést, a melylyel ezek a támogatás nélkül hagyott, de dolgozni akaró szerencsétlen páriák beérni kénytelenek, akkor beláthatjuk, hogy a nyomor nem alkalmas eszköz az egyén egyéniségének kedvező kialakulásához s hogy a nyomorral együtt jár a degeneratio; ezt követi természetesen a bűnözés, a testi és lelki súlyos észerféle változata.

Nem állítom, hogy a mindennapi biztos kenyér megövi bárkit is a bűnök elkövetésétől; azt sem állítom, hogy a szegénység vagy a nyomor feltétlenül kedvezőtlen az egyén egyéniségének szerencsés kialakulásához, hanem csupán azt állítom, amit az emberiség története is igazol, hogy akkor, a mikor az államok polgáira a vagyoni jólét sugárzott, a biztos kenyér mindenki számára megtermett, akkor a lelkeket nyugtalanság nem töltötte el, akkor a bűnözések száma apadóban, akkor a személy- és vagyonbiztonság biztosítva volt. Csak azt tudom, hogy ha a szervezet hiányosan tápláltatik, akkor a test ellenállási képessége csökken, a betegségek befogadására inkább hajlamosított, akkor a szivben, az agyban az elkeseredés, a türelmetlenség ördöge üti fel tanyáját s belekergeti nyomorult áldozatát a maga tohotetlen helyzetében a bűnök elkövetésébe. Csak azt tudom, hogy ha jó a termés, a bűnözések száma mindig apadóban van s ha rossz, a bűnözések arányszáma mindig emelkedik. Csak azt tudom, hogy a nyomor úgy testileg, mint lelkileg mindig megnyomorítja áldozatait.

Atyám gazdaságában napszámos minőségben alkalmazva volt egy igen tisztességes és dolgos ember, kinek

hét gyermeke volt. Rossz esztendők jártak akkoriban a szegény emberre. Történt, hogy egyik gyermekét difteritis támadta meg. Maga az ember beszélte el nekem, hogy a többi hat gyermekét behelyezte abba a szobába, melyben a ragályos betegségben szynlödő gyermeke feküdt. Nem mondta, de én már akkor gyanítottam, hogy azzal a célzattal, bárcsak azok közül egy pár elhalna! Akkor csak azt tudtam, hogy ez a dolgozni szerető ember nagyon szegény; ma már azt is tudom, hogy a nyomoruság kergette bele a becstelenségbe, az vetköztette ki az egyébként jó lelkű és gyermekeit szerető apát emberi mivoltából s hogy a nyomor ördöge adta a szerencsétlen fejébe azt a gonosz és lelketlen gondolatot, hogy gyermekei elpusztulását kívánja. Az a szegény, a kinek lelkében az ő szomorú sorsa miatt keserűség üt tanyát, az az éhségtől vagy egyéb nélkülözésektől megkínzott ember, a kitől mostoha sorsa a legszükebbesébet is megtagadta, csoda-e, ha biggadtan már gondolkodni sem képes; csoda-e, ha lelkében a nyugodt megfontolás helyett a felkorbácsolt szenvedélyek veszik át a vezető szerepet?

Az állat, ha éhes, nemde ingerült s még a tulajdon gazdáját is képes megtámadni?

Vajjon nem természetes folyamánya a nyomor annak, hogy testileg is, de főként lelkileg megrontja, degenerálja az egyént, kiöli belőle a meg szunnyadó parányi jó tulajdonságokat is és az állam és a társadalom hasznavehetetlen, sőt káros és veszélyes tagjává formálja. S ha valaki ilyképen lejjebb esik a romlás lejtőjén, érthető, vagy legalább is megmagyarázható, hogy miért veszt el munkakedvét, miért mennek veszendőbe emberies vonásai és miért esnyulnak el minden nemes képességei? Iszákos, lusta, hazug, kötekedő, tolvaj és vérongzó természetüvé szyned, lélekben és testben romlott, rovott életű egyén lesz, kikkel a nyomozások folyamán gyakorta találkozunk. A csavargók, a koldusok, a kocsimák és lebuajok lakóinak zömét ezek képezik.

A nyomorszülté degeneratio okát uemelyek a mostoha lakásviszonyokban, mások a vadházasságokban, legtöbbszörben a nemi élet kicsapongásaiban vagy az alkohol szeretlen élvezetében keresik. Hogy melyik félnek van inkább igazsága, nem vitatom.

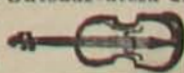
Skandinávia lakóiról tudjuk, hogy a világ egyik szer-

Első magyar vill. erőre berend. hangszer-gyár honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a **Ludovika Akadémia** házi hangszerkészítője, az **Ocska** és a szabadalmaszotti **Rákóczi** tárogató feltalálója **Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.** Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. **Harmonikák** erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjegyék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.** 6

STOWASSER JÁNOS

császári és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. **Öntőház-utca 2.**

vezetileg legsatnyább, degeneráltabb népe, mely állandó és folytonos nélkülözésekkel küzd. Skóciáról van feljegyezve, hogy egykor deli természetű, egészséges nép lakta; később a szegénység s főként az alkohol következtében teljesen elkorcsosult. Hazánk egyes részein a vadházasságok divnak s ennek kiegészítéseképpen említendő, hogy a nem rendes korban (tehát vagy idő előtt, vagy idő után) kötött házasságok is gyakoriak. Kimutatható, hogy a vadházasságból származó gyermekek 40%-a jut a hűnözök sorába. És itt nem érdektelen megjegyezni, hogy az apa, a ki agg korban nemzi gyermekét 32%-ot, az anya pedig, a ki 40 éves fölül szüli gyermekét, 17%-ot juttat a bünt elkövető emberek tömegébe. A nem élet kiesapongásairól pedig csak annyit, hogy — tudományos megállapítások igazolása szerint — a bestialis nemű indulatok felszabadulása az elkorcsosodás legbiztosabb útja, a nagy gonoszságok bőséges forrása.

A testi elsatnyulás igen sok esetben örökölt terhelt-ség folyamánya, melyet a nemzés ténye közvetít a fiatalabb és leszármazó nemzedékre. Ez a hűnözés szempontjából nem oly veszélyes, mint a lelki elsatnyulás, sőt azt tartják, hogy nagy férfiak és kiváló emberei az emberiségnek 90%-ban testileg degeneráltak voltak s a mit tőlük elvett a természet a testi előnyök terén, azzal ezerszeresen kárpótolta őket a szellemi terén.

Bűnözés terén bennünket az a testi degeneratio érdekel, a mely már a lelki életet és állapotot is befolyásolja s megnehezíti az agy és a gondolkodás rendes munkáját. Mert, ha egy testileg degeneráltnak született egyén születésével kedvező helyzetbe kerül, helyes neveltetik, szeretetteljes ápolás és gondos vezetés mellett fejlődhetik, akkor a szülők bűneinek szomorú következményei könnyen ellensúlyozhatók. De ha születése után az ilyen egyén ezeket nélkülözi, ott a bűnözésre való beérés hamar bekövetkezik. Hazánkban ezt a kiskorúak bűnözésének erős emelkedése a leghatározottabban igazolja.

Az átöröklés terhelt-ség alapján a tudományos kutatások egész sora indult meg. Megállapították, hogy a szokásos hűnözöknél a testi rendellenességek feltünőbb formában mutatkoznak a test egyes részein és pedig legfeltünőbbben a fej s a nemzőszerveken, ezenkívül az ajkakon, szemeken, füleken, arcon és az orron. A koponya szabálytalan formája, a szűk halánték, az alacsony homlok (pl. Maró a hűnözök 86%-ánál szűk, 41%-ánál alacsony homlokot állapított meg, míg az egészséges embereknél az előbbire 51%, utóbbira 15% osik), kiugró állak, duzzadt ajkak, a rendestől elütő szemállás, hosszú vagy aránytalanul rövid kezek stb. feltétlenül degenerációra engednek következtetni, bár ismét-hen hangsúlyozom, hogy nem minden bűn feltétlenül azt, hogy testi elkorcsosodás forogjon fenn.

Igyet azonban nem tagadhatunk, mert az kiáltó igaz-

sághént nyomul előtérbe, hogy t. i. korunkban a hibátlan szervezetek igen ritkák s hogy a betegségek számának, de különösen nemének szaporodása a mellett igazol, hogy az emberanyag erősen degenerálódik és hűtöncink is inkább gyűjtőházai az elmebeteg, hülye, epileptikus, felsámt és fel nem ismert betegségekben szenvedő szerencsétlen embereknek.

Hogy a különböző betegségeknek milyen fontos szerepük jut e téren, elég legyen annyit jegyezni ide, hogy pl. korunk divatos betegségeiről: az idegességről azt állapították meg az orvosok, hogy abban a gyilkosok 45%-a, a gyűjtőgatók pedig 85%-a szenved. Kétséghelytelen, hogy a beteg ember normálisnak nem tekinthető. A szenvedés és a fájdalom erősen befolyásolja, lehangolja. Ingerlékeny lesz, a legkisebb kellemetlenség is könnyen kihozza sodrából. Természetes, hogy ha valaki önmagát fegyelmezni képes, akkor nincs baj, de ha az akaraterő nincs meg, akkor könnyen megszületnek azok a bűneselekmények, a melyeknél az előre megfontolás nem játszik különösebb szerepet s a melyek inkább az erősebb kedélyhullámmás kifolyásai.

A csendőrrjáró ilyen esetek nyomozása alkalmával igen nehéz feladat hárul. Vigyázni kell egyrészt a *szimulánsokra* (a kik ugyanis *szimuláltak* egy vagy más betegség fennállását), de viszont éppen ezért különös figyelmet érdemelnek a betegségekben szenvedő terheltok. Azért nehéz a feladat, mert orvosai megfigyelések nélkül igen bajos határt szabni a különböző betegségek azon fokának, mely az egyén cselekménye elkövetésében lényegesen befolyásolhatták, mert hiszen a betegségek természete, megnyilvánulásai és tünetei is igen változóknak. Legfőképpen azt tudjuk teljes bizonyossággal megállapítani, hogy a hol egy cselekmény szabályt vagy törvényt nem sért, ott az egyén normális volta ellen kifogás nem merülhet fel, de törvénytörések esetén vagy elkövetésénél inár a terhelt személyiségének, tehát egyéniségének helyes felismerésénél jelentkezik szükségessége annak, hogy a nyomozó közegek figyelme minden legaprólékosabbnak látszó szerkezeti és szellemi fogyatkozások mérlegelésére is kiterjedjék.

Az egyén szellemi elfajulásának oka — miként azt jelen tanulmányom első részében említettem — elég gyakran egy előre nem sejtett s így el sem kerülhető külső behatások szerencsétlen utókövetkezményeiben található fel. És a tény első pillanatra hihetetlennek látszik. Arról van szó, hogy pl. valakit — tegyük fel — egy verekedésnél kemény tárgygal a fején megsebesítenek, vagy valaki lóról leesik s sőrülést szenved a fején vagy valamely nemesebb szervén és ez az erőszakos külső behatás következtében a szervezet olynemű változáson megy keresztül, mely az egyénnél valóságos *charakterváltozást* idéz elő, mely a testi vagy a szellemi élete természetesen és rendes működésére zavarólag, bénítólag hat. Papp Béláról, az évekkel ezelőtt elítélt szat-

A legjobb órák,

legszolidabb ókszerék, egyszerűtől a legdrágábbig, úgy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jóállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészénél Szegeden,
Javitások 5 évi jóállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

mári gyilkosról családtagjai beszéltek, hogy gyermekkorában dajkája leejtette és koponyasérülést szenvedett s nagy a valószínűsége annak, hogy az lett oka az ő élete nagy tragédiájának. Más példát is hozhatok fel. Van egy jó ismerősöm, a ki egy lóversenyen lováról lebukva kisebb agyrázkódást szenvedett. Orvosai által azóta figyelteni önmagát és pedig családi érdeke úgy kívánna, mégis huzódzik a házasságtól s rettag attól a gondolattól, hátha utódaiban az ő halászetéből folyólag szellemi vagy szervezeti rendellenességek öröklődnének. Gondoljunk csak arra, hány hasonló hajban átmont ember gondolkozik és cselekszik így s hányan lesznek lelkiismeretlenül és lelketlenül tönkre egész nemzedékeket!

A degeneratio okát sokszor kell keresnünk a külső környezetben, a külső körülményekben is. Ezek is igen gyakran megtermik a maguk átkos gyümölesait, bűnözés szempontjából éppen azért igen jelentősek. Említettem már, hogy az egyén kedvező fejlődésére a környezetnek igen nagy befolyása van. Az emberi természet magában rejtegeti a jó és rossz tulajdonságokat s majdnem mindig a környezettől függ, hogy ezek közül melyek kerülnek felül. Az emberre nézve tehát létkérdés az a kör, a melyben él. Ha a környezet rossz, ha az a keret, a melyben mozog, romlott, akkor az ilyen levegőben élő és mozgó ember, ha mindjárt maga az evangéliumi jó mag, alkalmas tulaj hiányában elpusztul, kárba vész.

Az ember természeténél fogva folyton társulásra törekszik, saját érvényesülhetése érdekében is embertársaival folytonos érintkezésre van utalva. Ha ez az érintkezés hátrányos, vagy annak káros behatása ellen az ember magát kellően megvédeni nem képes, akkor az elzülles útja nyitva áll előtte s bizony nagyon kevés azok száma, kik arról büntetlenül vagy ép testtel és ép lélekkel tértek volna vissza. A rosszak társasága a jókra nézve kétségtelenül veszedelmes, de viszont a rosszakra nézve is kétségtelenül kívánatos, hogy a jókkal érintkezzenek s a jóknak valóban erkölcsi kötelessége volna a rosszakat nem elkerülni, hanem felkeresni, nem megvetni, hanem felemelni és nem otthagyni elpusztulni a maguk rettenetes betegségeikben, hanem meggyógyítani. S míg a társadalom vagy az egyesek itt, ezen a téren nem gyakorolnak könyörületet embertársaik iránt, addig a szellemi degeneráltság ezen a téren továbbra is szedni fogja a maga áldozatait.

Összegezve már most az eddig irtakat, kétségtelen, hogy a testi vagy szellemi rendellenességeknek fontos és jelentős szerepük van a bűnözés terén s a mint a jó és kötelességét ismerő orvos aggódó lelkiismerettel vizsgálgatja az ő betegét, kell a jó esendőrnök is törődni az ő betegé, az elesett, a bűncselekményt elkövetett egyén személyiségével is behatóbban foglalkozni s nem elégedni meg azzal, hogy mi a tárgyi tényállás, hanem törekedni kell arra, hogy ha a terhelttel szemben oly körülmények forognak fenn, a melyek a bíróságot jelentősen

voltuk miatt érdekelhetik, már a nyomozás során ne hagyassanak azok figyelmen kívül.

Fáradságos az ilyen munka és nagy körütekintést igénylő, de nemes és a lelkiismeretet megnyugtató és egy szakembertől méltán és joggal el is várható, hogy az ilyen tüneteket figyelmen kívül nem hagyja már az igazságos ítéllethozatal biztosítása érdekében sem.

Óvatosság.

Irtá: Argus.

Talán semmiféle foglalkozásu embernek nincs annyi szüksége az óvatosságra, mint éppen a csendőrnök. Hiszen igaz, hogy bármiféle állása vagy hivatása is legyen az embernek, legyen földműves vagy iparos, hajós vagy vasutas, orvos vagy technikus, szóval foglalkozzék bármivel is, mindezeknek és még ezenkívül sok más féle foglalkozásnak van olyan része, a melynél óvatosságra van szükség, hogy az ember a maga vagy más életét vagy testi épségét a környékező, esetleg keletkező veszélytől, kártól idejekorán megóvthassa.

Csak hogy míg a felsorolt és még felsorolható más foglalkozásoknál előre látható, sőt bizonyosan is tudható, hogy mikor és mily körülmények között érheti az embert a veszedelem és már előre gondoskodhat annak elhárításáról, megakadályozásáról, addig a csendőrségi szolgálatban csak nagyon ritka esetben látható és tudható előre az, hogy az adott helyzetben fenyegetheti-e veszély az eljáró csendőrt s ha igen, mely pillanatban, mely oldalról és mily veszély fenyegetheti. Ennélfogva nem is tudhatja előre sohasem, hogy az esetleg környékező vagy bekövetkező veszély ellen miképen védekezék. Emellett még az is sulyosbítja a csendőr helyzetét, hogy őt nemcsak halosét érheti, a mi egyes esetekben, mint pl. vasuti, hajó-, repülőgép- vagy gépipari, esetleg vegyes stb. szerencsétlenségeknel minden pillanatban bekövetkezhettek, hanem általában olyan veszedelem környékezi, a mit embertársai, nagyon sok esetben szándékosan és előre megfontoltan készítenek számára.

Laikusok, a csendőr helyzetét és szolgálati körülményeit nem ismerők előtt szinte nevetségosnek tünik fel ez az állítás. Mert általános az a hiedelem, hogy a mostani közbiztonsági viszonyok és a civilizáció előrehaladottsága mellett ilyen nem is történhetik. Elmultnak tekintik már mindenki azt az időt és állapotokat, mikor a mi közbiztonsági szolgálatban való elődeink, a mult századbeli pandurok és a még azok előtti zandárok forinálisa harezokat vivtak a rablókkal és futóbetyárokkal. A mikor minden pusztai esőszház és csárda valószínűségi rablófészkek volt, a melynek megközelítése még nappal is fokozott óvatosságot igényelt.

Igaz, hogy már ezeken túl vagyunk, csak hogy a helyzetünk is más, mint pl. a mult századbeli zandároké volt. Mert ezek mint besorozott katonák szolgálván, egy-egy adott esetben ellenségeik beérték azzal, hogy lefogyverezték vagy töltényeiktől megfosztották őket s aztán arra való tekintettel, hogy nem önként választott hivatásuk a rabló- s betyár üldözés, hanem katonai parancsra teljesítik azt, minden további bánatolom nélkül elbocsátották őket. A pandurok pedig legrosszabb esetben kiegyeztek.

Ha fáj a feje ⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmarkosabb migrainat és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Hiszen történtek rosszul, sőt még rosszabbul végződő találkozások az említett két ellenfél között akkor is, de ott már magának az esetnek ismeretéből kitűnik, hogy ennek nem a bivatásbeli ellentét, hanem valamely előző eseményhöz származó bosszu volt az indító oka.

Legalább erre mutat az alábbi s végeredményében szinte kómikussá vált eset.

A mult század 50-es éveiben a hajdunánási határban, az úgynevezett királydombi réten portyázott egy két főből álló zsandárjárőr. Portyázásuk közben eljutottak a királydombi csárdához, a mely csárda még ma is megvan Hajdunánás és Tiszapolgár határán s mindenik helységtől 18—20 km.-nyire fekszik s Hajdunánáshoz tartozik.

Csendes, de hideg zuzmarás téli idő volt. Nem volt semmi zaj a csárdában sem.

Bár a két zsandár jól tudta, hogy a csárdát, mint 30—40,000 hold területen egyetlen lakott helyet betyárok látogatják, de mert fényes nappal déltájban volt az idő és semmi gyanusát nem észleltek, meg se tekintették a csárdához tartozó úgynevezett «állást», a mely az utasok és jószágok menedékhelye volt s abban az időben minden utszéli, sőt még községi csárdának is elmaradhatatlan tartozékát képezte, hanem egyenesen a csárda elé lovagoltak.

A konyhaajtó nyitva volt s éppen egy jó nagy bogrács birkapaprikás rottyogott a tűzhelyen. Mellette állott a korcsmárosné és egy suhanczgyerek.

A csendőrök köszöntötték az asszonyt, a ki erre az ajtóba lépett s további kérdésekre, hogy van-e valami újság s van-e valaki a csárdában, azt felelte, hogy nincs semmi és senki. A két csendőr erre elkészönt és tovább indult.

Hogy aztán valami gyanusát vettek-e észre vagy talán a birkapaprikás illata csábította őket, azt egész bizonyossággal a krónika se tudatja, csakhogy a csárda sarkától visszafordultak és a lódobogásra kilepő korcsmárosnét újból megkérdezték, hogy ha nincsenek vendégek, hát kinek készül az a nagy bogrács paprikás?

— Magunknak is, meg aztán a vendégeknek is — felelte egykedvűen az asszony.

Hát miért mondta az előbb, hogy nincs bent senki — firtatták tovább a csendőrök.

— El akartam kerülni, hogy az urak a bentlevőkkel találkozzanak, mert hát azok odabent többen vannak és félek a bajtól — kertelt az asszony tovább.

A két csendőrnek se kellett több, azt se kérdezték, hogy kik és bányan vannak odabent, hiszen, hogy kik lehetnek, azt a korcsmárosné beszédéből úgy is bizonyára kivehetették, hanem lórol szálltak és átadva lovaikat a konyhából kiszólitott suhancznak, szuronyseikat feltűzve, fegyvereiket lövéshez készítve, benyomultak a konyhába. A korcsmárosné ugyan egyre kérlete őket, hogy ne tegyék őket is és magokat is szerencsétlenné, menjenek tovább, hagyják békében a vendégeit, a két csendőr nem tágitott, hanem ráparancsoltak az asszonyra, hogy nyissa ki az ivó ajtaját sarkig.

Négy subás, kucsmás atyafi ugrott fel mintegy meglepetten az ajtónyílásra, az ajtóval szemben levő kecskelábu asztaltól s mintegy vezényszóra előttük a boros üvegek közt heverő pisztolyaik után kaptak, de a járőrvezető határozott felhívására, hogy hagyják ott a fegyvert, fel a kezekkel s a törvény nevében adják meg magukat! — mindenik felemelte a kezét s kijelentették egyhangulag, hogy készek magukat megadni.

Erre a két csendőr belépett az ajtóból és kész helyzetben tartott fegyverrel az asztalhoz közeledett, hogy

a fegyvereket összeszedje s a továbbiakhoz képest eljárjon, de ekkorára hirtelen becsapódott mögöttük az ajtó. S a mint erre ösztönszerűleg visszaneztek, hát az előbbiekhöz hasonló négy alakkal találtak magokat szemben, a kik felhuzott kakasu — és bizonyára meg is töltött — pisztolyokat emeltek a két csendőr fejéhez, de azért a körülményekhez képest elég barátságos hangon felszólitották őket, hogy tegyék le fegyvereiket, a támadást meg se kíséreljék, mert hát már amazok — az asztal mellettiek — is felvették a pisztolyt s így két tűz közé kerültek. És hogy nagyobb nyomatéka legyen a felszólitásnak, az asztal mellettiek felhasználván a két csendőr kínos meglepetését, kettő közülök hirtelen mellettköztermett és megragadta fegyvereiket.

Hát egyéj aztán nem történt semmi! A két csendőr megadta magát a sorsnak s kényszerhelyzetükben elfogadták az ebédre való meghívást is, bár a vendéglátók előre kijelentették, hogy az a néhai ürü, a melynek illata a konyhából becsapódik, a káptalan hirtokáról került ide «véletlenül».

A korcsmáros ez alatt kiment, a csendőrök lovait az állásba bekötötte s enniök adatott. A korcsmárosné pedig csakhamar behozta a bográcsot s a két csendőr részére egy-egy számolty-széket, amazok pedig — miután a csendőrök fegyvereit elszedték, kiürítették és a sarokba állították — maguk alá gyürve subáikat és megnyugtatták a csendőröket, hogy semmi bajuk nem lesz, együttesen megebédeltek az ürüpaprikásból. Azután pedig a csendőrök történetét összeszedve, meghagyták nekik, hogy legalább félóránig ki ne merjenek mozdulni a szobából, mind a nyolczan eltávoztak. S a csendőrök csak az ablakon át láthatták őket, a mint az állásból elővezetett lovaikra felszállva, a Hortobágy irányába eső Hármas csárda felé elvágattak.

Eltávozásuk előtt azonban kijelentették a két nyugtalanuló csendőrnek, hogy később lovaikkal s üres fegyverzetükkel eltávozhatnak s ily könnyű szerrel való szabadulásukat csak annak köszönhetik, hogy nem önként, hanem mint besorozott katonák teljesítik azt a szolgálatot, a mely ellenségként állította szembe őket.

Már most minden bajtársamnak saját belátására bízom, hogy az említett két csendőr eljárását bíráló alá véve, megtalálja benne azt a pontot, a hol már előző lépésükben megfeledeztek a köteles óvatosságról.

Mert hiszen a csendőrnél az óvatosság elsőrendű kötelesség. És vannak esetek, hogy a köteles óvatosság elmulasztásával nemcsak a saját életét vagy testi épségét, hanem ugyanakkor a másokét is veszélyezteti, esetleg va yoni kárt okozhat.

Ennélfogva egy gyanus házba vagy lebujba, szóval minden olyan helyre való belépésnél, sőt az ilyen helyeknek éjjel-nappal, de különösen éjjel való megközelítésénél fokozott óvatossággal kell eljárni s a körülményekhez képest vagy lépésről-lépésre megfigyelni minden tárgyat, épületet, fát vagy zugot, a mi odáig utba esik, vagy pedig, ha nyílt helyen van, arról az oldalról és hirtelen kell megközelíteni, a merről leginkább észrevétlenül és a fedett-védett helytől leghamarább lehet.

Hiszen minden esetre határozott példát felhozni, ha nem is lehetetlen, de felsorolásuk kötetekre rugna és czélszerű még se lenne, mert, hogy az egyes esetekben mi iránt és mily mérvben kell óvatosnak lenni, azt mindig a fenforgó körülmények határozzák meg. Mert a fentebb elmondott esetből is láthatjuk, hogy az az alaposan megtréfált két csendőr, ha csupán az állásba tekintett volna is be előzetesen, nyolcz felnyergelt ló

Képek az Etna környékéről. — Katánia látképe az Etna felel.

látára mindjárt tisztába lehetett volna a helyzettel és meglepetés nélkül határozhatott volna a további teendők felől.

Ezért kell a csendőrnek, mielőtt kétes biztonságu helyet éjjel vagy nappal megközelít vagy ilyen helyekre belép, magát alapos körültekintés, mindent gyorsan és jól szemügyrevétele által tájékoztatni, hogy kellemtelen meglepetéseknek kitéve ne legyen.

A mennyire azonban előnyére van a csendőrnek és a szolgálatnak a körülményeknek megfelelő óvatosság, ép olyan kárára van a túlzott óvatosság. Kárára van, mert a túlzott óvatosság könnyen ideges féltékenységgé fajulhat s az ilyen csendőr mindenütt veszélyt, rémképeket lát, viziói és hallucinációi támadnak, óvatosságából tett előkészületekre nézve határozottan megállapodni sohasem tud, azokat minduntalan megváltoztatja s az ezekből származó ideges féltékenységével éppen ott árulja el magát, ahol legóvatosabbnak kellene lennie. Szóval, itt is érvényesül az az elv, hogy: a sok a jóból is megárt. A csendőri szolgálatnál pedig éppen a bátorság az, a mi nélkülözhetetlen, mert éppen a bátor csendőr tudhatja teljesen higgadtan és kellő előrelátással megfigyelni a körülötte történeteket, felfedezni és mérlegelni az esetleg bekövetkezhető veszélyt; s ugyanez a bátor csendőr tudja feltalálni magát és megtartani a lélekjelölését meglepetések alkalmával is és így csak a csendőr tudhat kellő óvatosságot kifejteni és minden körülmények között megfelelő óvintézkedéseket tenni, a ki eme kiváló férfiúi tulajdonságnak és katonai erénynek birtokában van.

S csak az a csendőr állhatja meg a helyét mindenütt és mindenkor rendületlenül, a ki ismeri a határvonalat az óvatosság és féltékenység között; s a ki a nyílt, férfias erőt és bátorságot nem téveszti össze a feltűnést kereső örökkévaló és megfontolatlan vakmerőséggel, hanem mindenütt és minden körülmények között megtalálja a helyes ézel eléréshöz vezető arany középút.

A zongora története.

A mai kalapácsos zongora feltalálója, Bartolomeo Cristofori (1655—1737) volt, de vele egy időben Marius párisi zongoragyáros és Németországban Schröter Gottlieb hangszergyáros is ugyanarra a gondolatra jött, Cristofori azonban előbb lépett találmányával a nyilvánosság elé és az ő zongoráinak mechanizmuma erősebb volt, mint a másik két feltalálóé. Cristofori előtt a zongorában a hangot nem a huroknak kis kalapácsokkal való megütésével, hanem libatollszárazakkal való pengetésével idézték elő. Cristofori az új zongoráját „gra-

vecembalo col piano e forte"-nak nevezte el. Mint ebből a névből is kitűnik, Cristofori új találmányában azt becsülte legtöbbször, hogy a hang erősségét a billentyűk gyöngéhh vagy erősebb leütésével lehet változtatni. Innen ered a zongora egyik közkeletű neve is a „pianoforte” vagy „fortepiano” név. Az olasz korszakalkotó találmánya azonban hosszú ideig nem érvényesült. Németországban tulajdonképpen csak akkor kezdtek a kalapácsos zongorával megismerkedni, s mikor Silhermann Gottfried (1700), a legkiválóbb német zongora- és orgonakészítő, Cristofori találmányát jelentősen tökéletesítette és Németországban bevezette. Silhermann zongora-mechanizmusát később angol szerkesztőknek nevezték el, mert Angliában nyertek csak végleges praktikus kifejlesztését, míg az úgynevezett „német szerkesztő” zongoráknak Stein András (1728—1792) az első megalkotója, a kinek Augsburgban volt zongoragyára. Stein maga több mint 700 zongorát készített Steinnek volt egy leánya Nanette, a ki Schillernek egy ifjúkori barátjához, Streicher András stuttgarti polgárhoz ment nőül. A mikor Stein meghalt, a fiatal pár Bécsbe költözött az örökbe kapott üzletet, a hol ez még ma is fennáll. Streichernek a londoni Wornummal egyidőben sikerült a felülről jövő kalapácsütés problémáját megoldani, a mi különösen a pianino szempontjából volt nagyfontosságú.

A pianino mechanizmusát Pape Henrik (1789—1875) tökéletesítette Párisban. Pape kívül, a ki a kalapácsoknak nemezzel való bevonását is feltalálta, Tanniel Fleyel és Sebastien Trard is szereztek érdemeket a pianino tökéletesítése körül, a kik szintén Párisban voltak zongorakészítők. Mind a hárman német születésűek voltak. Az angol zongoragyártás eredete is Németországba vezet. A „Broadwood and Sons” zongoragyárat 1732-ben a svájci Burghardt Tschudi alapította, míg Amerikának legkiválóbb zongoragyártó cégét, a „Steinway and Sons” céget a német származású Steinweg Henrik alapította 1850-ben. Steinweg előbb Braunschweighban alapított zongoragyárat, a mely még ma is fennáll és csak 1850-ben vándorolt ki Amerikába, a hová négy fia is elköltözött. Magában Németországban a zongoraipar csak a 19. század második felében kezdett fellendülni, de ma az amerikai mellett a legfejlettebb. Utána Ausztria, illetőleg Bécs következik, a hol nagyon sok zongoragyár van, köztük még mindig első a világbirtó Bösendorfer-féle gyár.

KÉPEINKHEZ.

Képek az Etna környékéről.

Az Etna, Európa egyik legmagasabb, 3300 m magas tüzhányó hegye. Szicília szigetén több mint 1200 négyzetkilométernyi területen fekszik. Oldalai, körülbelül kétharmadrésznyi magasságban növényzettel fedett, kopár csúcsa pedig hamuval, lávával, s bár a már nagyon is meleg éghajlat alatt fekszik, örökös jéggel van borítva. Ötven nagyobb és számtalan kisebb tüzhányó kupja örökösen füstölög évezredek óta. Nagyobb mértékben pedig már vagy 80-szor tört ki. Ilyenkor földrengéssel kapcsolatos, erős, bömbölésszerű dübörgés előzi meg és kíséri a tüzhányó pusztító működését, miközben a hegy mélyéből kiömlő tüzes láva több méternyi magasságban lassan hömpölyögve omlik alá a

BUTOR

kézpénzért v. részletfizetésre legintányozabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TEREZ-KÖRÜT 8. SZ.
 13 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—50.

BUTOR

Képek az Etna környékéről. — Az Etna kráterei.

begy lejtőjén virágzó növényzetre, elpusztítva mindent, a mi útjába esik.

Daczára eme örökös pusztulással fenyegető veszedelmnek, évezredek óta ott áll az Etna tövében Catánia, a legcsodálatosabb szicíliai város. Lakói már teljesen megszokták az örökös veszedelmet. Nem félnek az Etnának sem tűzétől, sem dühörgő morajától, csak a lávájától. Attól is csak addig, míg a láva ömlése tart. Mert ez ott pusztít, gyilkol, a bol legjobban fáj.

Zöld rétjeit, erdeit, szőlőit, citrom- és narancsligeteit tometi el a láva tüzes folyója s inség, nyomor, szenvedés jár a pusztulás nyomán.

Am az ennek nyomán fakadó fájdalmas érzés is addig tart, a mig az elmulás, pusztulás veszélye fenyeget. De ha megszűnik a vész, új erőre kap a lakosság, dolga után lát, s közben mulatságot, élvezetet és szórakozást hajhász az egyébként örökösen jókedvű, gondtalan olasz nép. Sőt hasznára fordítja az Aetna haragos kitörését is, mert a lávából építi házait, templomait és szebbnél-szebb műtárgyait.

A képek, a melyeket a jelen számunkban közreadunk, az Etnáról és a tövében fekvő Catániáról, abból az alkalomból való felvételek, hogy a közelmúlt napokban is, egész Közép-Olaszországra kiterjedő erős földrengés mellett ismét új üzbányó kráterek nyitak meg az Etnán s közülök 16-ból vastag hamuzápor és füst gomolyog ki, két alantabb fekvő szintén új kráterből pedig, folytonos közápor mellett, 300 m széles és 15 m magas lávafolyam hőmpölyög alá, óránként 120 méternyi sebességgel a szőlőkerteken át az Allanzaro folyó felé, újabb pusztulással és nyomorral fenyegetve a sokat szenvedett catániai lakosságot.

HIREK.

1871—1911 október 1.

Kellemes kötelességet teljesítünk akkor, a mikor őszinte örömmel emlékezünk meg egy bajtársunkról, a ki 40 évi hűség és becsületes szolgálata után honvédelmi miniszter ur Önagyméltósága által a díszéremmel tüntettetett ki.

A kitüntetett altiszt Kovács Sándor, a m. kir. II. sz. csendőrkerület pó szárnyához beosztott törzsörmester.

Negyven év! Már magában egy emberöltő. De 40 évi katonai szolgálat már ritkaság.

Kovács törzsörmester ezt az egész időt hiven és becsületesen szolgálta végig a büszkeséggel tekinthet vissza az évek ezen hosszú sorára, a melyet mindvégig szorgalmas munkában töltött el. Élete tavaszán kezdte meg katonai pályáját és most, 60 éves korában, testi és szellemi erejének teljében, büszkén bivatkozhatik multjára.

Kovács törzsörmester 1871. évi október hó 1-én volt be a cs. és kir. 38. gyalogezredhez. Bosznia occupatiója alkalmával őt ütközetben vett részt s akkori kiváló katonai erényeinek legfényesebb bizonyítéka az a tény, hogy a hadjárat tartamára tiszthelyettesé neveztetett ki. Közel 10 évi tényleges csapatbeli szolgálat után: 1881. évi június hó 23-án mint őrmester közvesséllé lépett át a csendőrséghez.

Előjárói felismervén benne a kiváló irodai munkakerőt, ő aránylag rövid közbiztonsági szolgálat után a segédtiszt irodába vezényeltetett, a hol közel 22 évig volt alkalmazva; 1907. évi május hó 1-e óta pedig mint pótzárnysegédmunkás arnyedetlen szorgalommal, kiváló buzgalommal és szakértelemmel működik.

Munkálkodása tehát főleg az irodai térre szorítkozott s itt csendben, feltűnés nélkül, de annál nagyobb odaadással végezte hivatali álláskötelmeit. Résztvett a csendőrség szervezésében és felállításában s a kik visszaemlékeznek ezekre az időkre, azok nagyon tudják méltányolni azt a nagy munkát, a melyből Kovács törzsörmester is derekasan kivette a részét.

Mindenkori kiváló jó szolgálatai elismeréseül több ízben dícsérő okirattal látottat el és pénzjutalomban részesült, ezenfelül pedig ● császári és apostoli királyi Felsege a koronás ezüst- és legutóbb arany-érdemkeresztel tüntette ki. Ezen legfelsőbb kitüntések mellé díszesen sorakoznak: a hadi szolgálati jel, a jubileumi emlékérem a fegyveres erő számára és a katonai jubileumi kereszt.

A feldíszítés a Szegeden állomásozó csendőrtiszt és altiszt kar jelenlétében folyt le.

Szócs Mihály ezredes, csendőrkerületi parancsnok meleg hangú és magas szárnyalású beszéd kíséretében tüzte fel az ünnepekt mellére az oly kevesek által elérhető s így ritka és különösen nagy becses bíró díszérmet, a tiszt és altiszt kar azután őszinte szívből jövő szerencsekívánatait nyilvánította Kovács törzsörmesternek, a ki jelenleg is előjárói osztatlan elismerését és bizalmát, társai szeretetét és nagybecsülését bírja.

Mi is sietünk derek öreg bajtársunknak az elismerés palmáját nyújtani azon igaz óhajunk kíséretében, hogy a Mindenható őt szellemi és testi erejének egész frissességében meg soká tartsa meg. n.

Jutalmazás. A dombrádi Nagy Gyula csendőrezredes által, kerületenként egy-egy kiváló őrsparancsnok évenkénti jutalmazására létesített alapítvány idei kamataiból, az adományozás jogával felruházott csendőrségi felügyelő javaslatára, a folyó évi szeptember 1-én kelt 95057/16. számú honvédelmi miniszteri rendelettel, folyó évi szeptember 12-én Bende Ferencz, I., Kámán Antal, II. kerületbeli ez. őrmesterek, Kovács Sándor, III. Szabó Ferencz I., IV. kerületbeli járásörmesterek, Bátorfi Vincze, V. kerületbeli ez. őrmester, Horváth Ferencz, I., VI. kerületbeli járásörmester, Kovács Áron, VII. és Kovács Ferencz, VIII. kerületbeli ez. őrmesterek egyenként 45—45 korona jutalomban részesítették.

Szabadhely adományozása az Erzsébet királyné tüdőbeteg sanatoriumban. A magyar szent korona országai vöröskereszt egyesületének a budapesti Erzsébet királyné tüdőbeteg sanatoriumában fennálló ágy-alapítványa az 1912. évben a m. kir. honvédség illetőleg csendőrség egy legénység állományu egyénének fog adományoztatni. A szabad hely, az alapító oklevél értelmében márczius, április és május hónapokra fog adományoztatni. A szabadhely elnyerése iránti, honvéd (katona) orvosi véleménynyel felszerelt bandványok, szolgálati uton, legkésőbb folyó évi december hó 15-ig lesznek a honvédelmi miniszterhez felterjesztendőek.

Kérelem. Gazder Ferencz *iharosberényi* őrsön — Somogy megye — állomásozó csendőr kéri Csomor György csendőrt, hogy vele címét tudassa.

KÜLÖNFÉLÉK.

Éva almája. Londonban nem régiben érdekes kiállítás nyílt meg, a melyben a londoni természetrajzi muzeum összegyűjtötte mindazokat a növényeket, állatokat és

gyümölcsöket, a melyekben a bibliában szó esik. — A növények préselt állapotban, az állatok kitömve vagy képbén a a gyümölcsök utánzatokban vannak kiállítva. A kiállítás hivatta van arra, hogy sok tévedést, a mely a bibliafordításokba a fordítók tudatlansága révén becsuszott, helyre igazítsa. A fordítók ugyanis, ha valamelyik bibliai állattal vagy növényvel nem voltak tisztában, ismert állat- vagy növénynevet tettek helyükbe, vagy valami módon körülírták. A hiénát például, a melyet szintén nem ismertek, «tarka madár»-nak nevezték el és teljesen tanácstalanul állottak szemben a behemot és a leviatban nevű óriási állatokkal, mert a vizilovat és czethalat sem ismerték. Éva almája is így került a bibliába. Ma már végleg megvan állapítva, hogy alma a paradicsomban nem teremhetett, mivel az ehető alma csak kertészeti tenyészet folytán állt elő a késői századokban. Arra nézve, hogy milyen gyümölcs lehetett hát az az alma, a mely összüleinknek és az egész emberiségnek vesztét okozta, két vélemény van. Az egyik szerint a vészthozó gyümölcs kókuszdió lett volna, mert ez a gyümölcsfaj márős idők óta tenyészik és Mezopotámiában is honos. A másik vélemény szerint a megismerés fája barackfa volt, a melynek Örményország az őshazája, de már ősidőktől fogva Palesztinában is tenyésztették. Az almafát a régi zsidók nem is ismerték, mivel az Palesztinában vadon soha sem termett és csak később vitték oda Európából.

Négergyűlölet. Az amerikai Egyesült-Államok egyik államának, Konnektikutnak fővárosában, Hartford-ban a minap a négergyűlölet olyan különös formában és mértékben nyilvánult meg, melyet mi európaiak megérteni nem vagyunk képesek. A város legtekintélyesebb családjai ugyanis gyűlést tartottak, melyen energikusan felszólították a városi tanácsot, hogy azonnal távolítsa el egy néger holttestét, mert oda temették, a bová a város legelőkelőbb polgárai temetkeznek évek óta. A néger, Steilla Stantan annak idején megmentette gazdáját, Gideon Walles tengerészeti államtitkár életét, a ki a szolgálta közbelépése nélkül szintén áldozata lett volna Lincoln Ábrahám és a hadügyminiszter gyilkosának. A Walles-család halálából örökre magáboz vette a hűség szolgát és most, hogy meghalt, a családi kriptába temettette el. A hartfordiak azonban tudni sem akarnak erről a kivételről és azzal fenyegetődznek, ha a család bele nem egyezik a szines hulla exhumálásába, kidobják a kriptából a családtagok tetemét is. Mivel pedig a városi tanács nem teljesítette kívánságukat, a gyűlésező polgárok maguk hajtották végre barbár bátorozatukat.

Napló a részszegségről. Washingtonban egy jó családból származó vagyonos ember, John W. Lanahan ellen felesége és leánya azt a vádat emelte a bíróság előtt, hogy 139 nap alatt 88 izben volt részeg. Lanahan, a kinek vagyonát mintegy 50 ezer dollárra becsülik, egy előkelő metbodista lelkipásztornak a fia, de daczára annak, hogy papi családból származik, egyike a legmegrögzöttebb iszákosoknak. Iszákossága annyira vezetett, hogy üzleti dolgait teljesen elhanyagolta, ennélfogva a felesége kérvényt adott be a bírósághoz, hogy Lanahan vagyoni ügyeinek kezelését bízzák egy kinevezendő bizottság gondjára. Rendkívül érdekes volt az asszony kihallgatása, a ki elmondta, hogy férje részszegségeiről rendszeres naplót vezetett s ebből a naplóból megállapítható, hogy Lanahan egy időszakban 139 nap alatt 88 alkalommal volt részeg. Elmondta az asszony azt is, hogy 30 év óta sohasem volt teljesen józan és az ő legjobb emlékezete szerint soha életében nem dolgozott. Lanahanék valamikor Laurelben (Md.) laktak s a bíróság kihallgatott egy Fishin nevű odaváló üzletembert is, a ki azt vallotta, hogy valahányszor látta Lanahanban, az mindig «telve» volt. «Emlékszem, — mondotta a tanu, — hogy egy alkalommal Lanahan milyen nagy csődületet idézett elő a városban. A feleségével együtt kocsin igyekezett a vasuti állomásra, de a kormák miatt csak nagy küzdelem után voltak képesek a vonathoz eljutni. Lanahan lova ugyanis minden korecsma előtt megállott szokásból.» A szomszédok mindannyian igazolták, hogy Lanahan állandóan olthatatlan szomjúság gyötörte, a ki különben ezt maga sem tagadta. A tanuk székében ülve, félrecsúszott a kabátjának egyik szárnya s mely alól egy barnásfekete lapos üveg kandikált elő. A bíróság mindössze tíz percig tanácskozott s teljesítette Lanahan feleségének kérelmét.

Két milliót érő pipa. A legdrágább pipája kétségtelesen a fiatal perzsa sahnak van, a ki azonban ezt a pipát ép úgy, mint elődei, csak ünnepélyes alkalmakkor szívja. A pipa azért olyan drága, mert teljesen ki van rakva gyémántokkal és rubintokkal, melyek két milliót érnek. A drága pipát állandóan őrizi egy hivatalnok, mert egyszer egy nagyvezirt rajta kaptak, amint törével egy pár gyémántot ki akart piszkálni a pipából.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közőshadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű ohevro- és boxbörből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény melletti szállítását. :: :: ::

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

M. A. cs. cz. örv. Ha a törvényesítés iránti kérvényét szolgálati úton adta be, úgy az eredményről is szolgálati úton értesítik; ha pedig magánúton, úgy annak idején az illetékes anyukönyvvezető fogja értesíteni, mivel pedig leveléből a fentiek nem tűnnek ki, útbizgatókat nem adhatunk.

P. J. 1911. Rendes körülmények között nem lesz beszámítva. Felülvizsgáltatása után Felsőgkérvényben kérelmezheti, kedvező eredményre azonban alig lehet kilátása.

D. örm. Gyakorlati próbaszolgálat nélkül, értesülésünk szerint, vizsga nem tehető. Leghelyesebb, ha részletes útbizgatóért valamelyik vasuti állomás-főnökséghez fordul. Helyesen tenné, ha elővesné a f. évi 30. számunkban „Igazolványos altiszteke” czimű alatt adott üzenetünket.

Zs. Gy. Lehetni lehet, de hogy átvesszük-e, azt mi előre nem mondhatjuk meg. — Ajtóstól először is nem illik bemenni, de ha már bement, illetékesen köszönni kell.

Érdeklődő. A lovas csendőrséghez beendő áthelyeztetését kérje szolgálati úton. A levelében megírtakat szintén jelentsse be. Kérelmének elintézése a kerületi parancsnökságtól függ.

3503. Nyugdíjképes.

Tiszaujlak. A károszöveget a törvény bütyje szerint vévo lopás, azonban vélcmenyünk szerint a bíróság az esetleg fennforgó enyhítő körülményeket és a csekély — 20 fillér — többletösszeget is mérlegelve, valószínűleg kihágást fog megállapítani.

Előre. 1. Olvassa el a „Csendőrségi Lapok” 1907. évi 12. számában „Biazini” jelű 1. alatt közölt feleletet, továbbá ugyanazon megfolyam 14. számában „Hibabizgató”-t, ezekből képet alkothat magának. Egy és ugyanazon egyénre nézve a házastársak idősebb testvérei stb. és azok leszármazottjai a fel-, a fiatalabbak és azok leszármazottjai a lemenő ágbeliek. 2. Erről nem tudunk. 3. Tudunkkal jelenleg ilyen valami tervbe vévo nincs. 4. Kérdése még korai. Az örsök felállítására tervbe van vévo.

T. J. örmester. Leveléből ítélve: orgazda.

8888. Forduljon felvilágosításért az országos helycentrumozási felügyelőséghez Szekszárdra.

Csőmői örs. Ha elolvasták volna a „Csendőrségi Lapok” múlt és folyó évi számaiban dr. Végh Kálmán minisleri s. titkár úrnak az igazolványos altisztekre vonatkozó cikkeit, ilyen nem vitakoznának. Ne várják, hogy a sültgalamb repüljön a szájokba. — Igen.

R. J. A kérdészet m. kir. kereskedelemügyi minisleri rendelet megjelent „A m. kir. posta és távirtda rendeletok tára” 1910. évi 10. számában ad 155270. sz. a. Ezen rendelet utolsó bekezdése a következőképen szól: Felhívom ennél fogva a posta- (távirtda-, távbeszélő-) hivatalok vezetőit és a postamesterceket, hogy a felvételi szolgálatot teljesítő alkalmazottakat sürgős mellék-munkák végzésével ne bízzák meg, a főlvevő közegeket pedig figyelmeztetem, hogy az elodázható más munkát — ha fél jelentkezik — azonnal abbahagyni és első sorban a közönséget kiszolgálási tartoznak. Budapest, 1910 febr. hó 25-én.

1877. Mindenik részére hársouyszék van.

J. F. csendőr. Miért kérdez olyant, a mit a f. é. zsebkönyv 296. lapoldalon megtsúlál, azon vitázni nem lehet. Csak a csendőrségi szolgálati idő jön figyelembe, jelen esetben 900 korona.

Többeknek. Igen gyakoriak az esetek, hogy polgári állások elnyerése vagy ezen ezéiből próbaszolgálatra való folyamodásokra nézve egyesek útbizgatókat kének; újból felhívjuk az illeték figyelmét a „Csendőrségi Lapok” f. é. 30. számában „Igazolványos altiszteke” czimű alatt adott feleletünkre.

HIVATALOS RÉSZ.

Közigazgatási döntvények.

Tisztviselői állásra pályázhat 22 éves koron aluli egyén is.
(Közigazgatási bíróság 1909 május 5. 422/1909. K. sz.)

Az üzlóhelyiség kirakatában egyszeri kézírásal előállított „karácsonyi vásár”, „mólyon leszállított árak” felirásu papirlapok elhelyezése nem ütközik az 1884. évi XVII. t.-cz. 51. §-ába.
(A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 93,537/VI./A/909. számu elvi határozata.)

A ki ragadós hetegségben elbultott állat hulláját felbonczolja, bőrét lenyuzza és a húst örizetlenül hagyja, az 1888: VII. t.-cz. 154. §. j) pontjába ütközó kihágást követi el.
(A m. kir. belügyminiszter 1909. évi 4485. sz. határozata.)

Az állami alkalmazottaknak, azok özvegyeinek és árváinak, ha külföldre engedély nélkül költöznek el, nyugdíj, illetóleg ellátási illetményei beszüntetendók ugyan, de ehhez igényüket el nem vesztik. Ha az engedélyt kieszközlik vagy visszatérve annak kiutalását kéri, az részükre kiutalandó.
(A m. kir. pénzügyminiszternek 1909, 68,673. sz. a. a kereskedelemügyi miniszterhez intézett átirata.)

Az utlevél nélküli kivándorlónak azon esolekménye, hogy a hatóság félrevezetése végett utazásának céljául valamely európai államot jelöl meg, súlyosbító körülményt képez.
(A m. kir. belügyminiszter 1909. évi 6030. sz. határozata.)

A közigazgatási hatóság nincs jogosítva arra, hogy a hatóság elleni erőszak büntette felett ítélkezze. A községi rendörnek szolgálata teljesítése közben tettleges bántalmazása, a hatóság elleni erőszak büntettének ismerveit képezi, mely a rendes bíróság hatáskörébe tartozik akkor is, ha a közigazgatási bíróság afelett már határozott volna is.
(A m. kir. hatásköri bíróság 1909. évi 70. sz. határozata.)

Drogista a női termékenység meggátlására szolgáló készületeknek sem raktáron tartására, sem orvosi rendeletre való kiszolgáltatására nincs jogosítva.
(A m. kir. belügyminiszter 1909. évi 4860. sz. határozata.)

A közveszély esetére kirendelhető közéró pénzzel meg nem váltható.
(A m. kir. kereskedelemügyi miniszternek a m. kir. belügyminiszterhez 1909. évi 68,721. sz. alatt intézett átirata.)

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón finom és jó hangszereket állítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, ezimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszor, lúr, stb., míg **Reményi** legújabb képműveit székelt át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetük **Budapestről, Király-u. 58.** külön költségvetés díjtsal. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kéréndő

A ki hűsvéti ünnepek alkalmával, egy osetben, levágott borju busát kiméri, mérszárosipar iparszerű gyakorlása miatt nem büntethető.

(A m. kir. belügyminiszter 1909. évi 923. sz. határozata.)

Paprikának faporról, homokkal és festékkel való hamisítása súlyosító körülményt képez.

(A m. kir. földmivvelésügyi miniszter 1909. évi január 8-án 120/568/908. számú ítélete.)

Katonai gyakorlatok által a vadászterület vadállományában okozott kár iránt indított ügy elbirálása a közgazgatási hatóság hatáskörébe tartozik.

(A m. kir. hatásköri híroság 1908. évi 152. sz. határozata.)

Ha a község bírása ellen használt sértő kifejezés nem a bíró hivatalos eljárására vonatkozik, akkor a tettes nem a Kbtk. 46. §-a alá eső kihágást, hanem a Btk. 261. §-ába ütköző becsületsértés vétségét követi el. Az ügy elbirálása a kir. bíróság hatáskörébe tartozik.

(A m. kir. hatásköri bíróság 1909. évi 93. sz. határozata.)

Az állat tulajdonosa az elhullási eset bejelentését megbízott útján is teljesítheti.

(A m. kir. belügyminiszter 1909. évi 3442. sz. határozata.)

A ki tejet hamisít, más által hamisított tejet elad és lefőlözött tejet ezen minőség megjelölése nélkül hoz forgalomba, három rendbeli kihágást követ el s az összbüntetés szabályai szerint egy tételben kiszabott főbüntetéssel és minden kihágásra külön kiszabott pénzbüntetéssel (mint mellékbüntetéssel) büntetendő. Az elévülést a tárgyalás és az ítélet kézbesítése közti időben az ítélet meghozatala félbeszakítja.

(A m. kir. földmivvelésügyi miniszter 95,918/909. számú ítélete.)

A víz által a telekhez hordott fővény (bomok) oly termékeknek tekintendő, melynek jogtalan kiadása, elvitele az 1894. évi XII. t.-ez. 93. §-ának a) pontjába ütköző mezőrendelői kihágást képez.

(A m. kir. földmivvelésügyi miniszter 1909. évi 109,130/907. számú alatt kelt határozata.)

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okirattal megdicsértettek:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Balog József I., III. számú csendőrkerületbeli őrmester, a közbiztonsági szolgálat terén hosszú időn át kifejtett eredményes tevékenysége, alárendoltjainak helyes nevelése és vezetése, őrsének rendbentartása és példás magaviseletéért.

Pénzbeli megjutalmazások.

A m. kir. belügyminiszter ur az 1911. évi 107,156. és 118,469/V.—b. sz. rendeleteivel egy rablógyilkosság tettesének kiderítése és kézrekerítése körül kifejtett kiváló ténykedésükért, a II. sz. csendőrkerület állományában tartozó Krausz Lajos ez. őrmesternek 100, Szuhó Imre, Dimény József ez. őrsvezetők és Tóth Lajos III. csendőrnek 50—50, Sorbán Ottó ez. őrsvezető és Lelö Gusztáv csendőrnek 30—30, továbbá egy gyilkossági eset tettesének kiderítése alkalmából kifejtett tevékenységükért Marenszki ez. őrmesternek 50 és Bera Illós csendőrnek 30 korona pénzzutalmat adományozott.

Előléptettek:

1911 szeptember 1-ével:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Szabó Sándor I., Bóné Sándor, Juhas Károly és Szabó József III. őrsvezetők, ez. őrmesterekké; továbbá

ugyanazon nappal:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Györi Ferencz, Dunka István, Csordás András, Tánba Miklós, Seres Gergely, Szenci János, Tanyi József, Vigh József és Simon György ez. őrsvezetők, őrsvezetők; az 5 évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

1911 szeptember 16-ával:

Munkácsi Sámuel csendőr, csendőr ez. őrsvezetővé.

Jelvény pótdíj.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur az 1911. évi 80,681. és 96,525,16. számú rendeleteivel Szentpétery Sándor, I. csendőrkerületbeli törzsőrmester és Havasi Béla, VI. csendőrkerületbeli járásőrmester részére az általuk bírt koronás ezüst érdemkereszt után illetékes napi 32 fillérből álló jelvény-pótdíjat folyósította.

Katonai szolgálati jel:

A I. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Rácz Péter járásőrmester, 1911 augusztus 21-én.

A II. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Ivanyos István ez. őrmester, 1911 augusztus 25-én.

Járőrvezetői jelvényvel ellátottak:

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Májor István, Longyel Menyhért, Márkus János, Csula György, Mező Pál és Vas Ruben József csendőrök.

Névváltoztatások:

A m. kir. IV. számú esendőrkerület állományában:
Flóra Mikály ez. őrsvezető, a m. kir. belügyminiszter urnak 1911. évi 124,502 VI—a. számú engedélye alapján, vezetéknévét „Flóra»-ra változtatta.

De-zánosics Illés esendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1911. évi 113,942/VI—a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknévét „Báró»-ra változtatta.

A m. kir. VI. számú esendőrkerület állományában:
Haas Simon próbacsendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1911. évi 103,851/VI—a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknévét „Mezei»-re változtatta.

Sztankó János próbacsendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1911. évi 103,845/VI—a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknévét „Szántó»-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. L számú esendőrkerület állományában:
Hunyadi István őrmester, Kemán Rozáliával, 1911 augusztus 26-án, Sajóudvarhelyen.

Harai Antal ez. őrsvezető, Burg Margit Zsófiával, 1911 augusztus 28-án, Meregnyön.

A m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:
Oszoli István ez. őrmester, Világi Margittal, 1911 augusztus 12-én, Budapesten.

Leitner Ferenc esendőr ez. őrsvezető, Téglási Eszterrel, 1911 augusztus 19-én, Péczelen.

Molnár Gábor esendőr ez. őrsvezető, Asztalos Borbálával, 1911 augusztus 12-én, Gomboson.

Szabó Sándor L. ez. őrsvezető, Nyerges Piroskával, 1911 július 18-án, Kiskunmajsán.

Homonnai Gáspár esendőr ez. őrmester, Vonhauser Máriaival, 1911 augusztus 7-én, Fehértemplomban.

A m. kir. IV. számú esendőrkerület állományában:
Tóth György esendőr ez. őrsvezető, Béres Margittal, 1911 augusztus 13-án, Sajószentkirályon.

Zaboránezky Ferenc ez. őrmester, Artim Máriaival, 1911 augusztus 13-án, Tapolyhanusfalván.

Princsan János esendőr ez. őrsvezető, Nachmann Máriaival, 1911 augusztus 19-én, Kótelepmáriavölgyön.

Flóra Mihály ez. őrsvezető, Tugze Annával, 1911 jul. 29-én, Felsőapsán.

Czikai Zsigmond ez. őrsvezető, Bóra Malvinával, 1911 augusztus 12-én, Tiszaujlakon.

Garai András ez. őrsvezető, Nikléczy Kornélia Irénnel, 1911 augusztus 12-én, Bártfán.

Gonda István ez. őrsvezető, Gengely Jozefa Máriaival, 1911 augusztus 16-án, Lőcsén.

A m. kir. VI. számú esendőrkerület állományában:
Komáromy Mihály ez. őrsvezető, özv. Mikó Kálmánné szül. Tóth Rozáliával, 1911 szept. 6-án, Acsádon.

Egyházi József ez. őrmester, Oltározy Máriaival, 1911 augusztus 29-én, Kővágóörsön.

Berényi Péter ez. őrmester, Sthul Erzsébettel, 1911 szeptember 9-én, Herczegfalván.

Belső Vendel ez. őrsvezető, Lendvai Zsófiával, 1911 augusztus 31-én, Enyingen.

Torján István ez. őrmester, Balázs Ilonával, 1911 szeptember 2-án, Beleden.

PÁLYAZATOK.

Egy irnoki állás a malaczkai kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a pozsonyi kir. törvényszék elnökéhez 1911 okt. 13-ig.

Egy irnoki állás a máramaroszigeti királyi törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 640 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Telekkönyvi vizsga. Hat havi próbaszolgálat. Négy középiskolai osztály. Kérvények a máramaroszigeti királyi törvényszék elnökéhez 1911 évi okt. hó 14-ig.

3-szori bekenésre meg- szabadul kelle- metlen láb-, kéz- és hónaljzizadásától a Riesz-féle kenőcs használatával. 1.20 fillér beküldése ellenében bérmentve, utánvétellel 1.75 fillérért szállítja Riesz A. gyógyszerész Szent János gyógyszerháza, Budapest, Széna-tér 1. (Azelőtt Kiskunhalas.) Értéktelen utánzatoktól óvakodjék. — Postai szétküldés naponként. — Gyógyszerkülönlegességek nagy raktára.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

Jegyzék a kitiltott őrsfőzönőkről bekötve
= raktárunkon kapható. =